

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยา ชั่วโมง 16

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เนื้อหาสาระ	เวลา (ชั่วโมง)
พัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ของ อาณาจักรอยุธยา	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การสถาปนาอาณาจักร อยุธยา	ส 4.3 ม.2/1	- เมืองโบราณก่อน การสถาปนาอาณาจักร อยุธยา - การสถาปนาอาณาจักร อยุธยา	2
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พัฒนาการทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมสมัย อยุธยา	ส 4.3 ม.2/1	- พัฒนาการด้านการเมือง การปกครองสมัยอยุธยา - พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ สมัยอยุธยา - พัฒนาการด้านสังคม และความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศสมัยอยุธยา	6
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม สมัยอยุธยา	ส 4.3 ม.2/3	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมสมัยอยุธยา - ตัวอย่างภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา	4
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 บทบาทและผลงานของ บุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา	ส 4.3 ม.2/3	- ประวัติและผลงานของ บุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา ที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย	2
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง เจริญรุ่งเรืองและความเสื่อม ของอาณาจักรอยุธยา	ส 4.3 ม.2/2	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรอยุธยา - ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเสื่อมของอาณาจักร อยุธยา	2

แบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้

ชื่อ-นามสกุล.....นายสุทธิพงษ์ โชติรัมย์..... โรงเรียน.....เทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี.....สังกัด.....สพม.กาญจนบุรี.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....ระดับชั้น.....มัธยมศึกษาปีที่ 2.....
ชื่อหน่วยการเรียนรู้.....พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยา.....เวลา.....16.....ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....3.....เรื่อง.....การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา.....เวลา.....4.....ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาเป็นสิ่งที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์และเรียนรู้ในการปรับตัวเพื่อดำรงชีวิตของผู้คนในสังคมสมัยอยุธยา โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมมาจากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ศาสนา ความเชื่อ รวมถึงการรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในอาณาจักรอยุธยา ทั้งนี้ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาเป็นมรดกทางสังคมที่ส่งอิทธิพลมายังสังคมไทยในสมัยปัจจุบัน

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2.1 มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

2.2 ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ม. 2/3 ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 พูดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเองได้

2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 3 สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน

3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สามารถแสดงความคิดเห็นของตนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

4) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัดที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้สร้างสรรค์และมีคุณธรรม

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1) มีวินัย

2) ใฝ่เรียนรู้

3) มุ่งมั่นในการทำงาน

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) นักเรียนระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา (K)
- 2) นักเรียนวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้อง (P)
- 3) นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา (P)
- 4) นักเรียนเขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันและความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ (A)

6. เนื้อหาสาระ

6.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาเกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

6.1.1 ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์ กรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มน้ำส่งผลให้ในแต่ละปีจะเกิดน้ำท่วมหลายเดือน ส่งผลให้ชาวอยุธยาได้สร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิต เช่น การสร้างบ้านเรือนที่มีใต้ถุนสูงเพื่ออาศัยอยู่ได้ในสถานการณ์เกิดน้ำท่วม การอยู่อาศัยบนเรือนแพรอบ ๆ พระนครศรีอยุธยา การสร้างและใช้เรือเป็นพาหนะสัญจรทางน้ำ ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมหลักของชาวอยุธยา นอกจากนี้ภูมิศาสตร์ของพื้นที่ตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชพันธุ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะข้าว ส่งผลให้เกิดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์กับการปลูกข้าว เช่น การปลูกข้าวคัดเลือกพันธุ์ข้าวขึ้นน้ำ การลงแขกเกี่ยวข้าว การทำขวัญข้าว เป็นต้น

6.1.2 ปัจจัยทางด้านศาสนาและความเชื่อ ชาวอยุธยาส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา รวมถึงศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ส่งผลให้การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชาวอยุธยามีความสัมพันธ์กับการใช้กุศโลบายทางศาสนาเป็นเครื่องมืออบรมสั่งสอนผู้คน เช่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การให้อภัย การมีขันติธรรม รวมถึงการประกอบพิธีกรรมประเพณี และศิลปวัตถุต่าง ๆ อันเนื่องจากความเชื่อทางศาสนา

6.1.3 ปัจจัยด้านการรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากต่างชาติ เนื่องด้วยปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์และตำแหน่งที่ตั้งของกรุงศรีอยุธยาเอื้ออำนวยให้กรุงศรีอยุธยาสามารถติดต่อและมีความสัมพันธ์กับดินแดนต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ใกล้เคียงและอยู่ห่างไกลออกไปได้สะดวก ส่งผลให้กรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองท่าศูนย์กลางการค้าขายสำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีชาวต่างชาติเชื้อสายต่าง ๆ เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยในกรุงศรีอยุธยา ทำให้ชาวอยุธยาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาของชาวต่างชาตินำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

6.2 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

6.2.1 ภูมิปัญญาการสร้างบ้านเรือนสมัยอยุธยา เป็นภูมิปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติที่มีภายในท้องถื่นของกรุงศรีอยุธยา กล่าวคือ บ้านเรือนสมัยอยุธยานิยมสร้างจากไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ภายในพื้นที่ ลักษณะการสร้างบ้านเรือนจะยกพื้นสูงและมีบันไดไม้สำหรับขึ้นลง เพื่อให้สามารถอยู่อาศัยได้ในช่วงฤดูน้ำหลาก เนื่องจากกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงในแต่ละปีจะเกิดน้ำท่วมในบริเวณพื้นที่ตั้งเมืองนานติดต่อกันหลายเดือน

6.2.2 ภูมิปัญญาการปลูกข้าวสมัยอยุธยา เป็นภูมิปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ของกรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงทำให้เมื่อถึงฤดูน้ำหลากจะมีน้ำท่วมพื้นที่เป็นเวลาหลายเดือนส่งผลให้ผู้คนสมัยอยุธยา

ต้องคัดเลือกและเพาะปลูกสายพันธุ์ข้าวที่มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเรียกสายพันธุ์ข้าวนี้ว่า “ข้าวขึ้นน้ำ” (Floating Rice) เป็นพันธุ์ข้าวที่สามารถเจริญเติบโตและอดทนต่อสภาวะแวดล้อมในพื้นที่น้ำท่วมขังเป็นเวลานานหลายเดือน

6.2.3 วัฒนธรรมประเพณีเกี่ยวกับพระราชพิธีจรดพระนังคัลจัด เป็นพระราชพิธีสมัยอยุธยาจัดขึ้นในเดือนหกเป็นการประกอบพิธีกรรมได้รับอิทธิพลทางความเชื่อจากศาสนาพราหมณ์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและเสริมมงคลให้แก่ราษฎรก่อนการทำการนา โดยพระมหากษัตริย์โปรดให้เจ้าพระยาจันทกุมารเป็นผู้แทนพระองค์ในการไถหว่าน และพระมหาสีหิทธิงมอบหมายให้นางเทพีเป็นผู้หว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว ส่วนเสนาบดีกรมนาหรือออกญาพลเทพเป็นผู้ทำหน้าที่งูพระโค เมื่อประกอบพิธีไถหว่านเสร็จแล้วจะให้พระโคทำการพยากรณ์ด้วยการกินอาหารเช่นเดียวกับงานพระราชพิธีในปัจจุบัน พระราชพิธีจรดพระนังคัลมีความสัมพันธ์กับบริบททางภูมิศาสตร์ของกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่ บนพื้นที่ราบลุ่มน้ำอันอุดมสมบูรณ์ที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการประกอบอาชีพเพาะปลูกข้าวนำไปสู่การรับความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์ในการประกอบพิธีกรรมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจและเสริมมงคลก่อนเริ่มฤดูกาลทำการนาของราษฎร

6.2.4 ภูมิปัญญาการทำขนมหวานสมัยอยุธยา เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง หม้อแกง เป็นภูมิปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการรับอิทธิพลจากวัฒนธรรมต่างชาติ กล่าวคือ สังคมสมัยอยุธยามีลักษณะเป็นสังคมนานาชาติ ทำให้มีกลุ่มชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานส่งผลให้เกิดการเผยแพร่วัฒนธรรมด้านอาหารในสังคมสมัยอยุธยา เช่น ตำรับขนมทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง หม้อแกง ฯลฯ เป็นขนมมีสูตรต้นตำรับจากชาติโปรตุเกส โดยผู้ริเริ่มทำขนมต่าง ๆ เหล่านี้มีนามว่า มารี ปินยา เดอ กิมาร์ หรือท้าวทองกิมม่า สตรีชาวญี่ปุ่นเชื้อสายโปรตุเกส ผู้เป็นภริยาของออกญาวิชาเยนทร์ (คอนสแตนติน ฟอลคอน) ตรงกับสมัยสมเด็จพระนารายณ์ มีข้อสันนิษฐานว่า ท้าวทองกิมม่า ได้สูตรการทำขนมหวานมาจากบรรพบุรุษชาวญี่ปุ่น เพราะเมื่อครั้งที่โปรตุเกสเข้าไปเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในญี่ปุ่นได้สอนชาวญี่ปุ่นทำขนมโปรตุเกส

6.2.5 ภูมิปัญญาการทำเครื่องทองสมัยอยุธยา เป็นงานประณีตศิลป์ที่งดงามอย่างยิ่ง งานเครื่องทองสมัยอยุธยาส่วนใหญ่จะทำเป็นแผ่นทองคำดุนเป็นพระพุทธรูป การสร้างประติมากรรมพระพุทธรูปทองคำ ตัวอย่างงานศิลปวัตถุประเภทเครื่องทองสมัยอยุธยาที่งดงาม คือ งานเครื่องทองกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ กรุพระปรางค์วัดมหาธาตุ เป็นภูมิปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านศาสนาพุทธและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของกรุงศรีอยุธยาที่มีการสร้างศิลปวัตถุทางพุทธศาสนาด้วยแร่ทองคำจำนวนมาก

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

1) วิดีทัศน์รายการปรากฏการณ์ข่าวจริง ตอน “คลองอยุธยาโบราณ ภูมิปัญญาระบายน้ำในอดีต” สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ (Springnews) (<https://www.youtube.com/watch?v=HhSz1tx4yzo>)

2) ภาพแผนที่กรุงศรีอยุธยามีชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดียด์ นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” (Afbeeldinge der stad Judiad hooft des Choonincrick Siam) เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ (Johannes Vingboons) จำนวน 1 ภาพ

3) ภาพขั้นตอนการสืบค้นภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในเว็บไซต์ Google Maps จำนวน 1 ภาพ

4) ภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในเว็บไซต์ Google Maps จำนวน 1 ภาพ

5) ภาพวัดพระศรีสรรเพชญ์ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 ภาพ

- 6) ภาพพระพุทธรูปพระเจ้าพนัญเชิงหรือหลวงพ่โตวัดพนัญเชิงวรวิหาร จำนวน 1 ภาพ
- 7) ภาพเศียรพราหมณ์ ศิลปะอยุธยา จำนวน 2 ภาพ
- 8) ภาพพระพิฆเนศวรสำริด ศิลปะอยุธยา จำนวน 1 ภาพ
- 9) ภาพโบราณสถานหมู่บ้านชาวโปรตุเกส จำนวน 2 ภาพ
- 10) ใบความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา
- 11) แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา
- 12) แผ่นกระดาษปฐพีสำหรับวาดตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์
- 13) ภาพเรือนไทยภาคกลางในปัจจุบัน จำนวน 1 ภาพ
- 14) ภาพพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พุทธศักราช 2566 จำนวน 1 ภาพ
- 15) แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ประเภทหนังสือ/เอกสารทางวิชาการ

- 1) กำพล จำปาพันธ์. (2559). **อยุธยา จากสังคมเมืองท่านานาชาติสู่มรดกโลก**. นนทบุรี: มิวเซียมเพรส.
- 2) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, บรรณาธิการ. (2550). **อยุธยา : Discovering Ayutthaya**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโตโยต้า ประเทศไทย และมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
- 3) วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ. (2560). **ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา**. หนังสือชุดถาม-ตอบเสริมความรู้สาระประวัติศาสตร์ ฉบับนักเรียน นักศึกษา. อิดา สารเยา, บรรณาธิการวิชาการ. นนทบุรี: สารคดี.
- 4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **ภูมิปัญญาไทยในการดำเนินชีวิตของชาวกรุงศรีอยุธยา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- 5) สุภาพรณ ญ บางช้าง. (2535). **ขนบธรรมเนียมประเพณี : ความเชื่อและแนวทางปฏิบัติในสมัยสุโขทัยถึงสมัยอยุธยาตอนกลาง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 6) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์

7.2.3 ประเภทแหล่งเรียนรู้ทางออนไลน์

- 1) **ไทยบันเทิง**. “อิมมอร์ตัส: หม้อแกง - กะหรีบับ ตำรับท้าวทองกีบม้า.” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS). 16 มีนาคม 2561. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2565. เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=4QJDvhj3oCk>
- 2) **สารคดีชุดโยเดีย ที่คิด(ไม่)ถึง**. “นาฏศิลป์และดนตรี.” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS). 15 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2565. เข้าถึงได้จาก

https://www.youtube.com/watch?v=n8b-_m-_C1Y

3) สารคดีชุดโดยเดียว ที่คิด(ไม่)ถึง. “สถาปัตยกรรม.” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS). 22 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2565. เข้าถึงได้จาก https://www.youtube.com/watch?v=d9u_hNwu3Xk

8. วิธีการดำเนินกิจกรรมตามแนวคิด Active Learning

(แนวคิด/รูปแบบการสอน/วิธีการสอน : รูปแบบการเรียนรู้การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) เป็นรูปแบบการเรียนรู้การสอนที่ได้รับการพัฒนามาจากนักการศึกษากลุ่ม BSCS (Biological Science Curriculum Study) โดยนำวิธีการสอนแบบ inquiry มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร โดยเสนอขั้นตอนในการเรียนการสอนเป็น 5 ขั้นตอน เรียกว่า การเรียนการสอนแบบ Inquiry Cycle หรือ 5E ได้แก่ 1. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) 2. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) 3. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) 4. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และ 5. ขั้นประเมิน (Evaluation) (อ้างอิง สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2557)

ชั่วโมงที่ 1

1. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)

1.1 ครูกล่าวทักทายนักเรียนและแนะนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ในชั่วโมงเรียนครั้งนี้ให้นักเรียนทุกคนได้ทราบรายละเอียด

1.2 ครูให้นักเรียนชมวิดีโอที่ค้นรายการปรากฏการณ์ข่าวจริง ตอน “คลองอยุธยาโบราณ ภูมิปัญญาระบายน้ำในอดีต” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ (Springnews) โดยใช้เวลาในการรับชมประมาณ 4 นาที ทั้งนี้ก่อนการชมวิดีโอครูแจ้งนักเรียนให้จดประเด็นสำคัญจำนวน 4 ข้อ ลงสมุดเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เพื่อใช้เป็นประเด็นในการจับสาระสำคัญจากการชมวิดีโอ ดังนี้

- 1) ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาที่ปรากฏในวิดีโอ
- 2) สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสาเหตุให้เกิดภูมิปัญญาสมัยอยุธยาที่ปรากฏในวิดีโอ
- 3) ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเมื่อปี พ.ศ. 2554
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2554

กับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาที่ปรากฏในวิดีโอ

ที่มา: ปรากฏการณ์ข่าวจริง. “คลองอยุธยาโบราณ ภูมิปัญญาระบายน้ำในอดีต.”

1.3 นักเรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นคำถามจากการรับชมวิดีโอทัศนรายการปรากฏการณ์ข่าวจริง ตอน “คลองอยุธยาโบราณ ภูมิปัญญาระบายน้ำในอดีต” ต่อไปนี้

1) จากวิดีโอทัศนรายการข่าวข้างต้นที่นักเรียนได้รับชมไปได้กล่าวถึงภูมิปัญญาใด (แนวคำตอบ: ภูมิปัญญาการบริหารจัดการน้ำ)

2) ภูมิปัญญาการบริหารจัดการน้ำที่ปรากฏในวิดีโอทัศนรายการข่าวข้างต้นเป็นภูมิปัญญาของผู้คนในสมัยใด (แนวคำตอบ: สมัยอยุธยา)

3) อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมด้านใดสมัยอยุธยาเป็นปัจจัยสาเหตุให้เกิดภูมิปัญญาการบริหารจัดการน้ำ (แนวคำตอบ: อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดภูมิปัญญาการบริหารจัดการน้ำ เนื่องจากกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ส่งผลให้ในฤดูน้ำหลากจะมีน้ำท่วมบริเวณพื้นที่ของเมือง ทำให้ผู้คนสมัยอยุธยาต้องคิดวิธีการบริหารจัดการน้ำโดยการขุดคลองเป็นเส้นทางระบายน้ำเพื่อลดความรุนแรงในช่วงการเกิดน้ำท่วมของเมือง)

4) เมื่อปี พ.ศ. 2554 เกิดปรากฏการณ์ใดในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (แนวคำตอบ: เมื่อปี พ.ศ. 2554 เกิดปรากฏการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

5) จากคำถามข้อที่ 4 ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาการบริหารจัดการน้ำสมัยอยุธยาอย่างไร (แนวคำตอบ: เมื่อเกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเมื่อปี พ.ศ. 2554 ทำให้หน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ดูแลการบริหารจัดการน้ำคิดทำการรื้อฟื้นภูมิปัญญาการบริหารจัดการน้ำสมัยอยุธยา โดยการขุดลอกคูคลองโบราณสมัยอยุธยาให้เป็นเส้นทางระบายน้ำ เพื่อลดความรุนแรงของการเกิดน้ำท่วมภายในพื้นที่เกาะเมืองอยุธยาในปัจจุบัน)

1.4 ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า “การขุดคลองเพื่อระบายน้ำในช่วงฤดูน้ำหลากเป็นภูมิปัญญาด้านหนึ่งของผู้คนสมัยอยุธยาที่แสดงออกถึงความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ตั้งเมืองซึ่งภูมิปัญญาการบริหารจัดการน้ำสมัยอยุธยาก็มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการน้ำของผู้คนในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน ในหน่วยการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์นี้นักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาผ่านการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย”

1.5 นักเรียนร่วมกันตั้งคำถามสำคัญทางประวัติศาสตร์ในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาโดยครูทำหน้าที่เขียนคำถามสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนร่วมกันตั้งขึ้นไว้บนกระดาน

1.6 นักเรียนร่วมกันกำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาให้สอดคล้องกับข้อคำถามสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนได้ตั้งไว้ในกิจกรรมที่ 1.5 โดยครูทำหน้าที่เขียนสมมติฐานของนักเรียนไว้บนกระดาน จากนั้นให้นักเรียนนำข้อคำถามสำคัญทางประวัติศาสตร์และสมมติฐานที่เขียนไว้บนกระดานบันทึกลงสมุดเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของตนเอง

1.7 ครูทบทวนความรู้ของนักเรียนเรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมความเชื่อสมัยอยุธยาเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานประกอบการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมทบทวนความรู้ดังนี้

1.7.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ตั้งกรุงศรีอยุธยา ผ่านการศึกษาภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ จำนวน 1 ฉบับ เป็น ภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาที่มีชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดียด์ นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” (Afbeeldinge der stad Judiad hooft des Choonincrick Siam) เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ (Johannes Vingboons) นักเขียนแผนที่ชาวฮอลันดา เขียนราวปี พ.ศ. 2208 ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์ โดยครูแจกภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษา พร้อมทั้งฉายภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ฉบับดังกล่าวผ่านจอโทรทัศน์ของห้องเรียน มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 แผนที่กรุงศรีอยุธยามีชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดียด์ นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” (Afbeeldinge der stad Judiad hooft des Choonincrick Siam) เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ (Johannes Vingboons) นักเขียนแผนที่ชาวฮอลันดา เขียนราวปี พ.ศ. 2208 ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์

ที่มา: Johannes Vingboons. **Afbeeldinge der stad Judiad hooft des Choonincrick Siam.**

Accessed February 27, 2021. Available from https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/24/AMH-5626-NA_Bird%27s_eye_view_of_the_city_of_Judja.jpg

1.7.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายข้อมูลจากการศึกษาภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาที่มีชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดีย นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” (Afbeeldinge der stad Judiad hooft des Choonincrick Siam) และภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ Google Maps ตามประเด็นคำถามที่กำหนดให้ ดังนี้

1) จากการศึกษาภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดีย นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ (Johannes Vingboons) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นอย่างไร (แนวคำตอบ: ภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของ กรุงยูเดีย นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ (Johannes Vingboons) ได้ให้ข้อมูลว่า กรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มน้ำ โดยมีแม่น้ำไหลล้อมรอบเมือง ภายในเมืองมีคูคลองหลายสายเชื่อมต่อกับแม่น้ำ เมื่อพิจารณาสิ่งก่อสร้างภายในเมืองสันนิษฐานได้ว่า มีเขตพระราชวัง วัด วิหาร ย่านการค้า และชุมชน เป็นต้น)

2) จากการศึกษาภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่เกาะเมืองอยุธยาเป็นอย่างไร (แนวคำตอบ: ภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถ้าย้อนกลับไปในอดีตพื้นที่บริเวณแถบนี้เป็นที่ตั้งของกรุงศรีอยุธยาทำให้ทราบข้อมูลสำคัญว่ากรุงศรีอยุธยาเป็นอาณาจักรที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเพาะปลูก โดยมีแม่น้ำสำคัญ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำลพบุรีไหลล้อมรอบทำให้ลักษณะคล้ายเกาะ)

3) จากการศึกษาภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดีย นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ (Johannes Vingboons) และภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปข้อมูลสำคัญได้ว่า สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่เกาะเมืองอยุธยาที่มีจุดเหมือนและจุดต่างกันอย่างไร (แนวคำตอบ: ภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ ชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดีย นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ และภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปัจจุบันให้ข้อมูลสำคัญที่มีจุดเหมือนและต่างกัน กล่าวคือ จุดเหมือนของข้อมูลแสดงให้เห็นว่าลักษณะภูมิประเทศของกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มน้ำ มีแม่น้ำไหลล้อมรอบทำให้ลักษณะของตัวเมืองมีลักษณะคล้ายเกาะ และมีเส้นทางน้ำโดยเฉพาะคูคลองทั้งภายในและนอกตัวเมืองหลายสายเป็นเส้นทางคมนาคมและการค้า ส่วนจุดต่างพบว่า ภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ที่วาดโดยชาวต่างชาติฉบับนี้ให้ข้อมูลรูปสัณฐานของเกาะเมืองกรุงศรีอยุธยาไม่ตรงกับรูปสัณฐานแท้จริงของเกาะเมืองกรุงศรีอยุธยาตามที่ปรากฏในภาพถ่ายดาวเทียม)

4) จากคำถามในข้อ 3 นักเรียนคิดว่าปัจจัยใดเป็นสาเหตุทำให้ภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ที่เขียนโดยชาวต่างชาติให้ข้อมูลรูปสัณฐานของเกาะเมืองกรุงศรีอยุธยาบางประการไม่สอดคล้องกับข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมในบริเวณพื้นที่จริงของตำแหน่งที่ตั้งกรุงศรีอยุธยา (แนวคำตอบ: เมื่อเปรียบเทียบภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยากับภาพวาดแผนที่ทางประวัติศาสตร์ ชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดีย นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ ซึ่งเป็นยุคขาดเทคโนโลยีอันทันสมัยย่อมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้อาจตั้งข้อสันนิษฐานได้ว่า ชาวต่างชาติผู้เขียนภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์อาจขาดความเข้าใจบริบททางภูมิศาสตร์อันแท้จริงของพื้นที่กรุงศรีอยุธยาทำให้เขียนภาพแผนที่ขึ้นมาด้วยข้อมูลเท่าที่ตนเข้าใจหรือทราบเท่านั้น)

5) จากการศึกษาภาพแผนที่ทางประวัติศาสตร์ชื่อว่า “ภูมิทัศน์ของกรุงยูเดีย นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม” เขียนโดย โยฮันเนส แวงบูร์ (Johannes Vingboons) และภาพถ่ายดาวเทียมบริเวณตำแหน่งที่ตั้งเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปข้อมูลสำคัญได้ว่า กรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นอย่างไร

(แนวคำตอบ: กรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มน้ำ มีลักษณะพื้นฐานเมืองเป็นเกาะมีแม่น้ำล้อมรอบ ส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ คือ น้ำท่วมในทุกปี)

1.7.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ร่องรอยวัฒนธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนา และศาสนาพราหมณ์-ฮินดูในสมัยอยุธยาผ่านการศึกษาภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์จำนวน 5 ภาพ ดังนี้

ภาพที่ 4 โบราณสถานวัดพระศรีสรรเพชญ์ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
ที่มา: สุทธิพงษ์ โชติรัมย์, วัดพระศรีสรรเพชญ์ [ภาพถ่าย], อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา,
ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2561.

ภาพที่ 5 พระพุทธรูปพระเจ้าพนัญเชิงหรือหลวงพ่โตวัดพนัญเชิงวรวิหาร
ที่มา: สุทธิพงษ์ โชติรัมย์, พระพุทธรูปพระเจ้าพนัญเชิง [ภาพถ่าย],
วัดพนัญเชิงวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2566.

ภาพที่ 6 – 7 เศียรพราหมณ์ ศิลปะอยุธยา

ที่มา: ศ.ม.จ.สุภัทรดิศ ดิศกุล, เศียรพราหมณ์ ศิลปะอยุธยา, ห่องสมุด ศ.ม.จ.สุภัทรดิศ ดิศกุล, เข้าถึงได้จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/supatlib/slide/SL1011_0892.jpg

ภาพที่ 8 พระพิฆเนศวร์สำริด ศิลปะอยุธยา

ที่มา: กรมศิลปากร, พระคเณศ เทพเจ้าแห่งศิลปวิทยา (กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2545) หน้า 49

1.7.5 นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อมูลจากการศึกษาภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับ วัฒนธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดูในสมัยอยุธยาตามประเด็นคำถามที่กำหนดให้ ดังนี้

1) จากการศึกษาภาพหลักฐาน คือ โบราณสถานวัดพระศรีสรรเพชญ์และพระพุทธรูปหลวงพ่โต วัดพนัญเชิงวรวิหารสะท้อนให้เห็นถึงศาสนาและความเชื่อด้านใดของผู้คนสมัยอยุธยา (แนวคำตอบ: การนับถือพระพุทธศาสนาในสังคมสมัยอยุธยา)

2) จากการศึกษาภาพหลักฐาน คือ ประติมากรรมเศียรพราหมณ์และพระพิฆเนศวร์สำริด ศิลปะอยุธยา สะท้อนให้เห็นถึงศาสนาและความเชื่อด้านใดของผู้คนสมัยอยุธยา (แนวคำตอบ: การนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดูในสังคมสมัยอยุธยา)

3) ร่องรอยหลักฐานที่แสดงการนับถือพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดูของผู้คนสมัยอยุธยาจะส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของผู้คนในช่วงเวลานั้นหรือไม่ อย่างไร (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)

1.7.6 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ร่องรอยสังคมชาวต่างชาติในสมัยอยุธยาผ่านการศึกษารูปภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์จำนวน 2 ภาพ ดังนี้

ภาพที่ 9 - 10 โบราณสถานหมู่บ้านชาวโปรตุเกส

ที่มา: สุทธิพงษ์ โชติธรมย์, **หมู่บ้านโปรตุเกส** [ภาพถ่าย], อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา, ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2561.

1.7.7 นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อมูลจากการศึกษาภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับร่องรอยสังคมชาวต่างชาติในสมัยอยุธยาตามประเด็นคำถามที่กำหนดให้ ดังนี้

1) นักเรียนรู้จักหรือเคยไปเยี่ยมชมโบราณสถานหมู่บ้านชาวโปรตุเกสหรือไม่ (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)

2) ยกตัวอย่างบทบาทของชาวโปรตุเกสที่มีต่อบริบททางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยา (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)

3) นอกจากร่องรอยการตั้งชุมชนของชาวโปรตุเกสแล้ว นักเรียนรู้จักชุมชนชาวต่างชาติอื่นใดอีกบ้างที่เคยเข้ามาตั้งถิ่นฐานในสังคมสมัยอยุธยา (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)

4) การเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวต่างชาติจะส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของผู้คนในช่วงเวลานั้นหรือไม่ อย่างไร (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)

1.7.8 ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลจากการทบทวนความรู้เดิมเรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ตั้งกรุงศรีอยุธยา วัฒนธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดูในสมัยอยุธยา และการตั้งถิ่นฐานของสังคมชาวต่างชาติในสมัยอยุธยา โดยบันทึกข้อมูลสำคัญลงสมุดเรียนของนักเรียน

ชั่วโมงที่ 2

2. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)

2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจำนวน 5 ชิ้น ตามที่ปรากฏในใบความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา ทั้งนี้ครูจะอธิบายข้อมูลพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์แต่ละชิ้นให้กับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยหลักฐานทางประวัติศาสตร์จำนวน 5 ชิ้น มีรายละเอียดดังนี้

หลักฐานชิ้นที่ 1 เป็นข้อความและภาพหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญาการสร้างบ้านเรือนสมัยอยุธยาในจดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม เขียนโดย มงซิเออร์ เดอ ลาลูแบร์ (เอกสารแนบในใบความรู้)

ที่มา: มงซิเออร์ เดอ ลาลูแบร์, **จดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม**, แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร

หลักฐานชิ้นที่ 2 เป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญาการปลูกพันธุ์ข้าวสมัยอยุธยา ในหนังสือลุ่มเจ้าพระยา รากเหง้าแห่งสยามประเทศ เขียนโดย วลัยลักษณ์ ทรงศิริ (เอกสารแนบในใบความรู้)

ที่มา: วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, “ข้าว สวนผลไม้และสวนผัก: การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจเมืองบางกอก” ใน **ลุ่มเจ้าพระยา รากเหง้าแห่งสยามประเทศ**, วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: มูลนิธิเล็ก-

หลักฐานชั้นที่ 3 เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งจากงานเขียนทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีสมัยอยุธยา คือ พระราชพิธีจรดพระนังคัล ในหนังสือชุดถาม-ตอบ เสริมความรู้สาระประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา (เอกสารแนบในใบความรู้)

ที่มา: วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ, **ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา**, หนังสือชุดถาม-ตอบ เสริมความรู้สาระประวัติศาสตร์ ฉบับนักเรียน นักศึกษา, ธิดา สารยา, บรรณาธิการวิชาการ (นนทบุรี: สารคดี, 2560),

หลักฐานชั้นที่ 4 เป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญาอาหารสมัยอยุธยาในหนังสืออยุธยา : Discovering Ayutthaya บรรณาธิการโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (เอกสารแนบในใบความรู้)

ที่มา: ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, บรรณาธิการ, อยุธยา : Discovering Ayutthaya. พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ: เบลูริโอดีต้า ประเทศไทย และเบลูริโอดีร่งการตำราสังคยศาสตร์และงษษยศาสตร์ 2550) หน้า 307-308

หลักฐานชั้นที่ 5 เป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญางานเครื่องทองสมัยอยุธยา ในหนังสือเครื่องทองกรุงศรีอยุธยา เขียนโดย กรมศิลปากร (เอกสารแนบในใบความรู้)

ที่มา: กรมศิลปากร, **เครื่องทองกรุงศรีอยุธยา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นครปฐม: รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2558), หน้า 14, 16. 60. 78. 94

2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาชั้นที่ 1 – 5 ตามประเด็น ดังนี้

2.2.1 ประเด็นสาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐาน ดังนี้

2.2.1.1 ชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.2.1.2 ชื่อผู้เขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.2.1.3 ช่วงเวลาที่เขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.2.1.4 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.2.1.5 วัตถุประสงค์ของการเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.2.1.6 หลักฐานชั้นนี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.2 ประเด็นสาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ดังนี้

2.2.2.1 ระบุภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ลงในแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

2.4 ครูสุ่มนักเรียน 2-3 กลุ่ม ให้ออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา พร้อมทั้งให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ในห้องเรียนได้มีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ และร่วมกันเพิ่มเติมข้อมูลผลการวิเคราะห์หลักฐานให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ชั่วโมงที่ 3

3. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Exploration)

3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจากการศึกษา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ขั้นที่ 1 – 5 ทั้งนี้ครูเน้นย้ำให้นักเรียนนำความรู้เดิมเรื่อง ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ตั้งกรุงศรี อยุธยา วัฒนธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดูในสมัยอยุธยา และการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของสังคม ชาวต่างชาติในสมัยอยุธยาที่นักเรียนได้ทบทวนความรู้ไปในชั่วโมงเรียนก่อนหน้านำมาเชื่อมโยงประกอบการวิเคราะห์ปัจจัย ที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยา จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดตารางสรุปข้อมูลลงบนกระดาษ ปู๊ฟที่ครูแจกให้แต่ละกลุ่มตามประเด็นในตัวอย่างตารางดังนี้ (กำหนดเวลาปฏิบัติกิจกรรม 30 นาที)

ตัวอย่างตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยา
จากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ขั้นที่	ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรม สมัยอยุธยาตามที่ปรากฏข้อมูล ในหลักฐานทางประวัติศาสตร์	ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยา
1		
2		
3		
4		
5		

3.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ได้จาก การศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ขั้นที่ 1-5 ลงในตารางบนกระดาษปู๊ฟที่กำหนดให้ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบ ข้อสรุปดังกล่าวกับข้อสมมติฐานของคำถามสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนได้กำหนดไว้ในชั่วโมงเรียนที่ 1 ขั้นสร้าง ความสนใจ (Engagement) ว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และจำเป็นต้องค้นคว้าหลักฐาน/ข้อมูลทาง ประวัติศาสตร์ใดเพิ่มเติม เพื่อให้ข้อสรุปในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาครอบคลุมประเด็น สำคัญและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก แหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ในสื่ออินเทอร์เน็ตหรือหนังสือเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์

ทั้งนี้ครูควรอธิบายแนวทางในการค้นคว้าหลักฐาน/ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจากแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มีความน่าเชื่อถือและนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ด้วยตนเองให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ทราบเบื้องต้น

3.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มออกนำเสนอตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา กำหนดเวลานำเสนอผลงานกลุ่มละไม่เกิน 3 นาที ทั้งนี้ครูแจ้งให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ในห้องเรียนได้มีส่วนร่วมประเมินผลงานและเติมเต็มข้อมูลที่ปรากฏในผลงานให้สมบูรณ์

ชั่วโมงที่ 4

4. ขยายความรู้ (Elaboration)

4.1 ครูให้นักเรียนขยายความรู้จากอดีตสู่ปัจจุบันโดยให้นักเรียนร่วมกันศึกษาภาพถ่ายอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ส่งผลสืบเนื่องเป็นมรดกทางวัฒนธรรมตกทอดมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ในยุคปัจจุบันจำนวน 4 ภาพ ดังนี้

ภาพที่ 11 เรือนไทยภาคกลางในปัจจุบัน

ที่มา: https://www.jorakay.co.th/imgadmins/source/blog/01_thai-houses.jpg?1622443673437

ภาพที่ 12 พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พุทธศักราช 2566 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

ที่มา: <https://www.komchadluek.net/news/royal/549154>

ภาพที่ 13 ขนมทองหยอด ฝอยทอง เม็ดขนุน วางจำหน่ายที่ร้านสะดวกซื้อในปัจจุบัน
ที่มา: <https://salehere.co.th/7-eleven/promotions/thai-dessert-september-2021>

4.2 นักเรียนร่วมกันอภิปรายอิทธิพลของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ส่งผลสืบเนื่องเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ตกทอดมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ในยุคปัจจุบัน ตามประเด็นต่อไปนี้

- 1) ภาพบ้านเรือนไทยในสมัยปัจจุบัน นักเรียนเคยเห็นบ้านเรือนไทยในลักษณะนี้ในพื้นที่ใดบ้าง (พิจารณา คำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)
- 2) การสร้างบ้านเรือนไทยมีความสอดคล้องกับลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่เป็นอย่างไร (แนวคำตอบ: การสร้างบ้านเรือนไทยที่มีลักษณะตั้งส่ายยกพื้นสูง มีความสอดคล้องกับลักษณะภูมิศาสตร์ของพื้นที่ราบลุ่มน้ำส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์น้ำท่วม)
- 3) ภูมิปัญญาการสร้างบ้านเรือนสมัยอยุธยาถ่ายทอดมรดกทางภูมิปัญญาไปยังสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไรบ้าง (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)
- 4) ภาพพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญในสมัยปัจจุบันแสดงถึงความสืบเนื่องของวัฒนธรรมตั้งแต่สมัยอยุธยาอย่างไร (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)
- 5) จากการศึกษาข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ใครเป็นผู้ริเริ่มทำขนมหวานทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง แล้วเผยแพร่ในสังคมสมัยอยุธยา (แนวคำตอบ: ท้าวทองกีบม้า หรือ มารีย์ ปินยา เดอ กีมาร์)
- 6) ภาพกล่องขนมหวานทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทองที่ขายในร้านสะดวกซื้อในสมัยปัจจุบันแสดงถึงความสืบเนื่องของภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาอย่างไร (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)

5. ขั้นประเมิน (Evaluation)

5.1 ครูประเมินความเข้าใจของนักเรียนผ่านการตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายคำตอบดังนี้

- 1) ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา (แนวคำตอบ: ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ปัจจัยทางศาสนาความเชื่อ และปัจจัยการรับอิทธิพลวัฒนธรรมต่างชาติ)
- 2) ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยามีคุณค่าต่อผู้คนในอดีตและปัจจุบันอย่างไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่างสถานการณ์ที่แสดงถึงคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีต่อผู้คนในสังคม (พิจารณาคำตอบจากการสะท้อนความคิดของนักเรียน)

5.2 ครูให้นักเรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้และคุณค่าที่เกิดจากการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ครั้งนี้ลงในแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log) กำหนดส่งงานท้ายชั่วโมงเรียน

9. การวัดและการประเมินผล

9.1 การวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. จุดประสงค์การเรียนรู้ 1.1 ด้านความรู้ (K) 1.1.1 นักเรียนระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา (K)	- การตรวจแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่องผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา	- แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา	- ผ่านเกณฑ์การประเมินผลร้อยละ 70 ขึ้นไป
1.2 ด้านทักษะกระบวนการ (P) 1.2.1 นักเรียนวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้อง 1.2.2 นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	- การตรวจแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่องผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา - การตรวจผลงานตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์	- แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา - แผ่นกระดาษปฐพีตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์	- ผ่านเกณฑ์การประเมินผลร้อยละ 70 ขึ้นไป - ผ่านเกณฑ์การประเมินผลร้อยละ 70 ขึ้นไป
1.3 ด้านเจตคติ (A) 1.3.1 นักเรียนเขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันและความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิ	- การตรวจแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)	- แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)	- ผ่านเกณฑ์การประเมินผลร้อยละ 70 ขึ้นไป

ปัญหาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้			
2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 2.1 ความสามารถในการสื่อสาร 2.2 ความสามารถในการคิด 2.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 2.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	- การตรวจแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่องผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา	- แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา	- ผ่านเกณฑ์การประเมินผลร้อยละ 70 ขึ้นไป

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
	- การตรวจผลงานตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ - การสังเกตพฤติกรรม	- แผ่นกระดาษปฐพีตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ - แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3.1 มีวินัย 3.2 ใฝ่เรียนรู้ 3.3 มุ่งมั่นในการทำงาน	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	

9.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลของชิ้นงาน/ภาระงาน

9.2.1 เกณฑ์การประเมินแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก	คะแนน
					คะแนน	

1. การระบุ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา ตามที่ปรากฏ ข้อมูลใน หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	เขียนระบุชื่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตามข้อมูล ที่ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้น	เขียนระบุชื่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตามข้อมูล ที่ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ จำนวน 4 ชิ้น	เขียนระบุชื่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 3 ชิ้น	เขียนระบุชื่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 1 - 2 ชิ้น	1.25	5
--	---	---	---	---	------	---

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน

2. การวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา	- เขียนผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามเกณฑ์พิจารณาจำนวน 6 รายการ ดังนี้ 1) ระบุชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง 2) ระบุชื่อผู้เขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง 3) ระบุช่วงเวลาในการเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง 4) ระบุประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง 5) ระบุวัตถุประสงค์การเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง 6) ระบุความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้มีเหตุผล	- เขียนผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามเกณฑ์พิจารณาได้จำนวน 4 - 5 รายการ	- เขียนผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามเกณฑ์พิจารณาได้จำนวน 3 รายการ	- เขียนผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามเกณฑ์พิจารณาจำนวน 1 - 2 รายการ	1.25	คะแนนเต็ม หลักฐานชิ้นละ 5 คะแนน จำนวนหลักฐาน 5 ชิ้น รวมเป็น 25 คะแนน
--	---	--	--	---	------	---

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

การประเมินใบกิจกรรมแบบรายข้อ (ข้อละ 5 คะแนน)		การประเมินใบกิจกรรมแบบทั้งฉบับ (รวม 30 คะแนน)	
ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
3.78 – 5.00	ดีมาก	24 - 30	ดีมาก
2.52 – 3.77	ดี	16 - 23	ดี
1.26 – 2.51	พอใช้	8 - 15	พอใช้
0 – 1.25	ปรับปรุง	0 - 7	ปรับปรุง

9.2.2 เกณฑ์การประเมินตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
1. การวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา	เขียนผลการ วิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาลงในช่อง ตารางได้ถูกต้อง สอดคล้องตามข้อมูล ที่ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้น	เขียนผลการ วิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยา ลงในช่องตาราง ได้ถูกต้องสอดคล้อง ตามข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 4 ชิ้น	เขียนผลการ วิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยา ลงในช่องตาราง ได้ถูกต้องสอดคล้อง ตามข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 3 ชิ้น	เขียนผลการ วิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยา ลงในช่องตาราง ได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 1 - 2 ชิ้น	1.25	5

2. การนำเสนอ ตารางผล การวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา	พุดนำเสนอตาราง ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ สร้างสรรค ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตามข้อมูล ที่ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้น	พุดนำเสนอตาราง ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ สร้างสรรค ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้อง ตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 4 ชิ้น	พุดนำเสนอตาราง ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรคภูมิ ปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 3 ชิ้น	พุดนำเสนอ ตาราง ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูล ที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 1 - 2 ชิ้น	1.25	5
รวม						10

สมัยอยุธยาจากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
9 - 10	ดีมาก
6 - 8	ดี
3 - 5	พอใช้
0 - 2	ปรับปรุง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน

1. การเขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบัน	เขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันได้สมเหตุสมผลและมีการยกตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีคุณค่าต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันได้ถูกต้องและชัดเจน	เขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันได้สมเหตุสมผลและมีการยกตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีคุณค่าต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันได้ถูกต้องในบางประเด็น	เขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันได้สมเหตุสมผลแต่ขาดการยกตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีคุณค่าต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบัน	เขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันได้สมเหตุสมผลหรือไม่สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด	1.25	5
2. การเขียนสะท้อนความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา	เขียนสะท้อนความรู้สึกความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้สมเหตุสมผลและมีการยกตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรม	เขียนสะท้อนความรู้สึกความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้สมเหตุสมผลและมีการยกตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรม	เขียนสะท้อนความรู้สึกความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้สมเหตุสมผลแต่ขาดการยกตัวอย่างภูมิปัญญาและวัฒนธรรม	เขียนสะท้อนความรู้สึกความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้สมเหตุสมผลหรือไม่สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด	1.25	5

9.2.3 เกณฑ์การประเมินการเขียนสะท้อนคุณค่าและความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก	คะแนน

สมัยอยุธยาลงในแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)

2. การเขียนสะท้อนความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา (ต่อ)	สมัยอยุธยาที่รู้สึกภาคภูมิใจได้ถูกต้องและชัดเจน	สมัยอยุธยาที่รู้สึกภาคภูมิใจได้ถูกต้องในบางประเด็น	สมัยอยุธยาที่รู้สึกภาคภูมิใจ			
คะแนนรวม						10

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
9 - 10	ดีมาก
6 - 8	ดี
3 - 5	พอใช้
0 - 2	ปรับปรุง

9.2.4 เกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	3 (ดีเยี่ยม)	2 (ดี)	1 (พอใช้)	0 (ปรับปรุง)	น้ำหนักคะแนน	คะแนน
สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน						
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 พูดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเองได้	พูดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องและครอบคลุมสาระสำคัญตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	พูดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องแต่ไม่ครอบคลุมสาระสำคัญตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษาในบางประเด็น	พูดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้แต่ไม่ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษาในบางประเด็น	พูดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้อย่างไม่ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	1	3

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	3 (ดีเยี่ยม)	2 (ดี)	1 (พอใช้)	0 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)						
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 3 สามารถระบุ หลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ ที่ปรากฏในข้อมูล ที่พบเห็นในบริบท ของการดำเนิน ชีวิตประจำวัน	ระบุสาระสำคัญของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา ได้ถูกต้องและ ครอบคลุมประเด็น สำคัญตามที่ ปรากฏข้อมูลใน หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ที่ศึกษา	ระบุสาระสำคัญของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา ได้ถูกต้อง แต่ไม่ครอบคลุม ประเด็นสำคัญ ตามที่ปรากฏข้อมูล ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ที่ศึกษา	ระบุสาระสำคัญของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา ได้ไม่ถูกต้อง ตามข้อมูลที่ ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ที่ศึกษาในบาง ประเด็น	ระบุสาระสำคัญของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา ได้ไม่ถูกต้อง ตามข้อมูลที่ ปรากฏใน หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ที่ศึกษา	1	3
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข						
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 ทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่างสร้างสรรค์ สามารถแสดง ความคิดเห็นของ ตนยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ ผู้อื่น	- ทำงาน ร่วมกับเพื่อน ในกลุ่มอย่างตั้งใจ ทุกขั้นตอน - สามารถแสดง ความคิดเห็นของ ตนและยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ เพื่อนอย่างมี เหตุผล	- ทำงาน ร่วมกับเพื่อน ในกลุ่มอย่างตั้งใจ ทุกขั้นตอน - สามารถแสดง ความคิดเห็นของ ตนและยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ เพื่อนอย่างมี เหตุผลในบาง ประเด็น	- ทำงาน ร่วมกับเพื่อน ในกลุ่มอย่างตั้งใจ บางขั้นตอน - สามารถแสดง ความคิดเห็นของ ตนและยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ เพื่อนอย่างมี เหตุผลในบาง ประเด็น	ไม่สามารถทำงาน ร่วมกับเพื่อน ในกลุ่มได้ หรือ แสดงความ ความเห็นของตน อย่างไม่มีเหตุผล หรือไม่ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ เพื่อนอย่างมี เหตุผล	1	3

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	3 (ดีเยี่ยม)	2 (ดี)	1 (พอใช้)	0 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ตัวชี้วัดที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม						
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 เลือกและใช้ เทคโนโลยีในการ เรียนรู้อย่าง สร้างสรรค์และ มีคุณธรรม	ใช้สมาร์ทโฟน ทำการสืบค้น ข้อมูลภาพถ่าย ดาวเทียมได้ถูกต้อง ตรงตามพิกัดทาง ภูมิศาสตร์ ที่กำหนดให้	ใช้สมาร์ทโฟน ทำการสืบค้น ข้อมูลภาพถ่าย ดาวเทียมได้ แต่ไม่ถูกต้อง ตรงตามพิกัดทาง ภูมิศาสตร์ ที่กำหนดให้	ใช้สมาร์ทโฟนได้ แต่ไม่สามารถ ทำการสืบค้น ข้อมูลภาพถ่าย ดาวเทียมได้สำเร็จ	ไม่สามารถใช้ สมาร์ทโฟน ทำการสืบค้น ข้อมูลภาพถ่าย ดาวเทียมได้	1	3
						12

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
0 - 3	ปรับปรุง

9.2.5 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	3 (ดีเยี่ยม)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
1. มีวินัย	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบของ เกณฑ์ดังนี้ 1) ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ หรือระเบียบของ ห้องเรียน 2) เข้า ห้องเรียนตรงต่อ	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบ ของเกณฑ์ 2 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบ ของเกณฑ์ 1 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนไม่ สามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบของ เกณฑ์ที่กำหนด	1	3

	เวลาที่กำหนด 3) ส่งงานที่ได้รับ มอบหมายตรงต่อ เวลาที่กำหนด					
--	---	--	--	--	--	--

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	3 (ดีเยี่ยม)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
2. ใฝ่เรียนรู้	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบของ เกณฑ์ดังนี้ 1) สนใจศึกษา หาความรู้ทาง ประวัติศาสตร์ 2) บันทึกผลการ วิเคราะห์หลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ แล้วสรุปเป็นองค์ ความรู้อย่างเป็น ระบบ 3) มีส่วนร่วม ในการอภิปรายเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางประวัติศาสตร์	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบ ของเกณฑ์ 2 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบ ของเกณฑ์ 1 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนไม่สามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบของ เกณฑ์ที่กำหนด	1	3

3. มุ่งมั่น ในการทำงาน	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบของ เกณฑ์ดังนี้ 1) ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ 2) รับผิดชอบ ในการทำงานที่ได้รับ มอบหมายจน ประสบผลสำเร็จ 3) ปรับปรุงและ พัฒนาข้อบกพร่อง ในผลงานให้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบ ของเกณฑ์ 2 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบ ของเกณฑ์ 1 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนไม่สามารถ ปฏิบัติได้ตาม องค์ประกอบของ เกณฑ์ที่กำหนด	1	3
คะแนนรวม						9

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
8 - 9	ดีเยี่ยม
6 - 7	ดี
4 - 5	ผ่าน
0 - 3	ไม่ผ่าน

10. บันทึกหลังการสอน

1) ผลการจัดการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 1 นักเรียนระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา (K) พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนรายกลุ่ม จำนวน 7 กลุ่ม เมื่อคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกกลุ่มได้เท่ากับ 4.29 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.71 สรุปผลการประเมินได้ว่า กลุ่มนักเรียนทั้ง 7 กลุ่ม สามารถระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษาได้ถูกต้องผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 โดยอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ดีมาก

จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 2 นักเรียนวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้อง (P) พบว่า นักเรียนทุกกลุ่มสามารถวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์จำนวน 5 หลักฐานในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ระบุชื่อหลักฐาน ระบุชื่อผู้เขียนหลักฐาน ระบุช่วงเวลาการเขียนหลักฐาน ระบุประเภทหลักฐาน ระบุวัตถุประสงค์การเขียนหลักฐาน ระบุเหตุผล การประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน และระบุสาระสำคัญของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏในหลักฐาน

มีผลคะแนนเฉลี่ย 27.68 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.26 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 โดยอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ดีมาก

จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 3 นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา (P) พบว่า กลุ่มนักเรียนทุกกลุ่มสามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 โดยอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ดีมาก จำนวน 5 กลุ่ม และเกณฑ์คุณภาพระดับ ดี จำนวน 2 กลุ่ม

จุดประสงค์การเรียนรู้ข้อที่ 4 นักเรียนเขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบันและความภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ (A) พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล จำนวน 36 คน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไปทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.78 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.80 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ดี ซึ่งนักเรียนทุกคนเขียนสะท้อนคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการชาติไทยในปัจจุบัน และเขียนสะท้อนความรู้สึกภาคภูมิใจต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้เป็นอย่างดี

2) ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) พบว่า มีนักเรียนบางกลุ่มวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาในบางประเด็นผิดพลาด เช่น ระบุชื่อผู้เขียนหลักฐานผิด ระบุประเภทหลักฐานผิด ระบุวัตถุประสงค์ของการเขียนหลักฐานผิด เป็นต้น

3) สาเหตุของปัญหา/อุปสรรคที่พบในการจัดการเรียนรู้

สาเหตุของปัญหาจากทักษะการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นทักษะในวิชาประวัติศาสตร์ที่มีความยาก เพราะต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทักษะการจำแนกข้อมูล และทักษะการวิเคราะห์ในการปฏิบัติกิจกรรมควบคู่ไปด้วยกันส่งผลให้นักเรียนบางกลุ่มวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในบางประเด็นผิดพลาด

4) วิธีการแก้ไขหรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน

แนวทางการแก้ไขปัญหการจัดการเรียนรู้ข้อ 2.3 ครูอธิบายแนวทางการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้นักเรียนเข้าใจในประเด็นที่นักเรียนวิเคราะห์ผิดพลาด พร้อมทั้งฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในประเด็นที่ผิดพลาดใหม่อีกครั้งจนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

รายการอ้างอิงวิธีการดำเนินกิจกรรมตามแนวคิด Active Learning

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2557). รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนากระบวนการคิดระดับสูง. เข้าถึงได้จาก <https://biology.ipst.ac.th/?p=688>

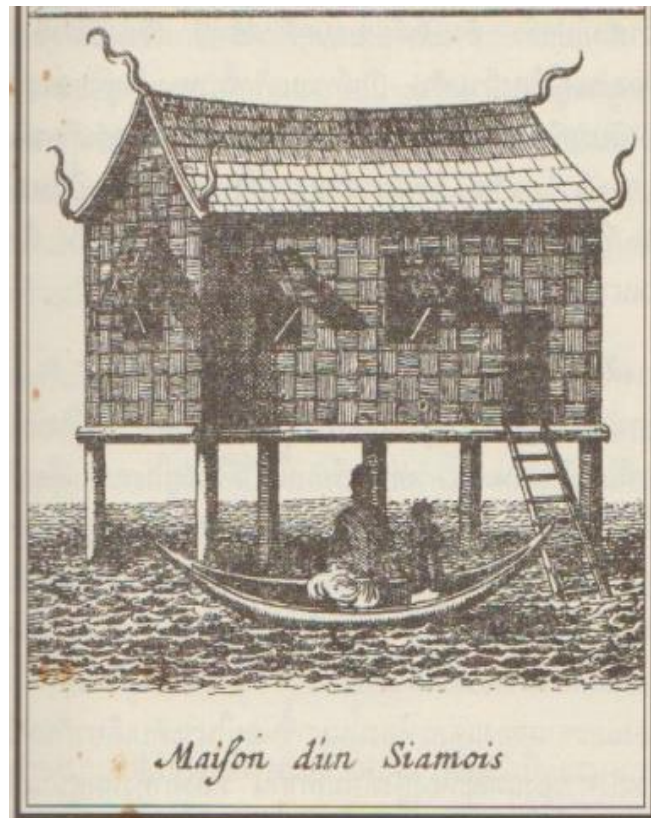
ใบความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น ม.2/.....เลขที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ขั้นที่ 1 – 6 แล้วตอบคำถามลงในใบกิจกรรมเรื่อง การวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

หลักฐานชิ้นที่ 1

“...ที่อยู่อาศัยของชาวสยาม [คนสมัยอยุธยา - ผู้วิจัย] นั้นเป็นเรือนหลังย่อม ๆ แต่มีอาณาบริเวณกว้างขวางพอใช้ พื้นเรือนนั้นก็ใช้ไม้ไผ่มาสับเป็นฟากและเรียงไว้ไม่ค่อยถี่นัก แล้วยังจักตอกขัดตะเป็นฝาและใช้เป็นเครื่องบนหลังคาเสร็จไปด้วยในตัว เสาตอม่อที่ยกพื้นขึ้นสูงให้พื้นน้ำท่วมก็ใช้ไม้ไผ่ลำใหญ่กว่าขาและสูงจากพื้นดินราว 13 ฟุต เพราะบางครั้งน้ำก็ท่วมขึ้นมาสูงถึงเท่านั้น ตอม่อแถวหนึ่งมีไม่มากกว่า 4 หรือ 6 ต้น แล้วก็เอาลำไม้ไผ่ผูกขวางเป็นรอดบันได (escalier) ก็เป็นกระได (échelle) ไม้ไผ่ซึ่งทอดอยู่ข้างนอกตัวเรือน...”

หลักฐานชิ้นที่ 2

“...การทำนาข้าวในบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเก่าต่อเนื่องกับสามเหลี่ยมปากแม่น้ำใหม่ซึ่งบรรจบกันบริเวณเกาะเมืองของกรุงศรีอยุธยาพอดีนั้นปรากฏใน Ka-i Hentai เป็นหนังสือประวัติศาสตร์สมัยโตกุกาวา (ค.ศ.1600-1868) เขียนโดย Shunsai Hayashi (ค.ศ.1618 – 1680) กล่าวถึงคนสยามเมื่อสมัยอยุธยาที่มีการปรับตัวไม่เดือดร้อนไปกับน้ำที่ท่วมเอ่อล้นเป็นเวลานานหลายเดือนและบ่งบอกการทำนาปลูกข้าวว่ามีทั้งนาดำและนาหว่านโดยใช้ควายไถนาว่า “ในสยามผู้คนมีความสามารถในการปลูกข้าวมาตั้งแต่อดีตโดยปราศจากความกังวลเกี่ยวกับฝน หลังจากทำเดือนของทุกๆ ปี น้ำในแม่น้ำจะหลากจนกระทั่งเจ็มนองไปหมด และเมื่อสิ้นเดือนแปดน้ำก็จะลด น้ำท่วมสูงกว่า 3 เมตร แม้จะเป็นในสมัยโบราณก็ไม่เคยทำความเดือดร้อนแต่อย่างใด **ข้าวเหล่านี้จะสูงพ้นน้ำที่ท่วมกว่าสามเมตร¹** แม้จะหว่านข้าวหรือใช้การตกกล้า แต่ผืนดินก็ยังดูเหมือนถูกไถด้วยคันไถแบบอินเดียที่ใช้ควายคู่เทียมคันไถ หลังจากการเก็บเกี่ยว ก็จะใช้ควายย่ำเพื่อบดข้าว...”

ที่มาหลักฐาน: วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, “ข้าว สวนผลไม้และสวนผัก: การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจเมืองบางกอก”

ใน **เล่มเจ้าพระยา รากเหง้าแห่งสยามประเทศ**, วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, บรรณาธิการ

(กรุงเทพฯ: มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์, 2560), หน้า 153-154.

หมายเหตุ: ¹พันธุ์ข้าวที่มีลักษณะนี้เรียกว่า “ข้าวขึ้นน้ำ” (Floating Rice) เป็นพันธุ์ข้าวที่สามารถปลูกและเจริญเติบโตได้ในพื้นที่น้ำท่วมขังหรือพื้นที่น้ำขังลึกตั้งแต่ 1-5 เมตร เมื่อระดับน้ำลดลง 1 เมตร ข้าวจะขึ้นสูงตามระดับน้ำ

หลักฐานชิ้นที่ 3

พระราชพิธีเดือน 6

พระราชพิธีจรดพระนังคัลหรือพิธีแรกนา เป็นพิธีพราหมณ์ จัดขึ้นเพื่อเป็นขวัญกำลังใจและสิริมงคลแก่ชาวนา พระมหากษัตริย์จะโปรดให้พระราชโอรสเป็นผู้แทนพระองค์ในการไถหว่าน และพระมเหสีจะทรงมอบหมายให้เทพีเป็นผู้หว่านพันธุ์ข้าว ส่วนเสนาบดีกรมนาหรือออกญาพลเทพมีหน้าที่จูงโค พระราชพิธีนี้จัดขึ้น ณทุ่งแก้วหรือที่นาหลวงใกล้วัดผ้าขาว เมื่อมีการไถหว่านแล้วจะให้พระโคพญาภรณ์ด้วยการกินอาหารเช่นเดียวกับที่จัดพระราชพิธีนี้ในปัจจุบัน

ที่มาหลักฐาน: วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ, **ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา**, หนังสือชุดถาม-ตอบ เสริมความรู้สาระประวัติศาสตร์ ฉบับนักเรียน นักศึกษา, ธิดา สารยา, บรรณาธิการวิชาการ (นนทบุรี: สารคดี, 2560), หน้า 200

หลักฐานชั้นที่ 4

“...บุคคลสำคัญในเรื่องอาหารหวานสมัยอยุธยา คงจะไม่มีใครมีชื่อเสียงเกิน “ท้าวทองกีบม้า” ซึ่งเป็นลูกครึ่งญีปุ่นผสมโปรตุเกส และเป็นภริยาของออกญาวิชาเยนทร์ (คอนสแตนติน ฟอลคอน) ท้าวทองกีบม้ารับราชการในตำแหน่งหัวหน้าห้องเครื่อง มีความเชี่ยวชาญในการปรุงอาหารนานาชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งเธอเป็นต้นตำรับในการทำขนมประเภท “ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง และขนมหม้อแกง” ซึ่งเดิมคนอยุธยาทำขนมหวานจากแป้ง น้ำตาล และกะทิ เป็นหลัก

ท้าวทองกีบม้าได้นำความรู้ในเรื่องการทำขนมของฝรั่งเศสมาปรุง โดยใช้ไขมันผสมดังนั้นจึงเกิดเป็นขนมหวานดังกล่าวขึ้นมาในสมัยอยุธยาตอนปลาย นอกเหนือไปจากท้าวทองกีบม้าแล้ว ก็น่าเชื่อว่าอาหารหวานของคนต่างชาติได้ถูกถ่ายทอดสู่ชาวสยามตลอดเวลา และถูกดัดแปลงจนกลายมาเป็นอาหารไทย อาทิ แกงกะหรี่ แกงมัสมั่น เต้าเจี้ยวหลน แกงจืด หรือยำใหญ่ เป็นต้น ทำให้วัฒนธรรมการปรุงอาหารของไทยมีความหลากหลาย มีความอร่อย แปลก และมีชื่อเสียงจนเป็นมรดกตกทอดถึงสังคมไทยในปัจจุบัน...”

ที่มาหลักฐาน: ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, อยุธยา : Discovering Ayutthaya, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ:

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย และมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2550),

หน้า 307-3

↑ ภาพหุ่นขี้ผึ้งท้าวทองกีบม้า

ที่มาภาพ: สำนักงานการท

2565, เข้าถึงได้จาก h

วัดพระนครศรีอยุธยา

, เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม

017/09/ay-l100f.jpg

หลักฐานชิ้นที่ 5

พระพุทธรูปทองคำในกรุพระปรางค์วัดมหาธาตุ และวัดราชบูรณะ

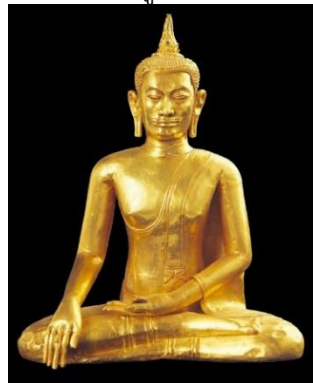
พระพุทธรูปทองคำแบบต่าง ๆ นับเป็นศิลปวัตถุกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งในบรรดาสิ่งของที่พบในกรุพระปรางค์วัดมหาธาตุและวัดราชบูรณะ ซึ่งจำแนกได้ 5 แบบ ดังนี้

1. พระแผ่นทองแบบใช้วิธีตีหรือขุดเป็นเส้นให้เกิดเป็นรูปลายเส้นหรือรูปพระพุทธรูปขึ้น
2. พระแผ่นทองคูนนูนทั้งหมด คือ ทำเป็นองค์พระเดี่ยว ๆ แต่ทำเป็นรูปคูนนูนทั้งองค์
3. พระแผ่นทองลายผสม คือ ตรงกลางจะทำเป็นรูปคูนนูน ส่วนอื่น ๆ จำพวกปรกโพธิ์ซุ้มเรือนแก้วทำเป็นเพียงลายเส้นให้เห็นประกอบ
4. พระพุทธรูปนูนสูง ใช้ทองคำแผ่นหนาทำเป็นรูปนูนเกือบเป็นพระครึ่งซีกมักเป็นพระองค์สำคัญ มีขนาดใหญ่ เช่น พระพุทธรูปแบบอุทธรู้น 2 หรืออุทธรู้นตอนต้น
5. พระพุทธรูปลอยตัว พระพุทธรูปกลุ่มนี้มีพระเศก (ไรผม) อิทธิพลแบบอุทธรู้น บางองค์ประทับยืน คล้ายแบบทวารวดี บางองค์เล็กอยู่ด้วย

ภาพพระพุทธรูปทองคำปางมารวิชัย ศิลปะอยุธยาตอนต้น
พุทธศตวรรษที่ 19-20 พบในกรุพระปรางค์วัดมหาธาตุ

อ้างอิงจากพระนางนครศรีอยุธยา

ภาพแผ่นทองคำคูนเป็นพระพุทธรูปปางประธานอภัย
ศิลปะอยุธยา พบในกรุพระปรางค์วัดมหาธาตุ

อ้างอิงจากพระนางนครศรีอยุธยา

ภาพพระพุทธรูปทองคำปางมารวิชัย ศิลปะอยุธยา
พุทธศตวรรษที่ 20 พบในกรุพระปรางค์วัดราช

ภาพแผ่นทองคำคูนเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย
ในซุ้มเรือนแก้วโพธิ์ทถกษ พบในกรุพระปรางค์วัดราช

รายการอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (2558). **เครื่องทองกรุงศรีอยุธยา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2550). **อยุธยา : Discovering Ayutthaya**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโตโยต้า ประเทศไทย และมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ลาอุแบร์, มองซิเออร์ เดอ. (2548). **จดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม**. แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร. นนทบุรี: ศรีปัญญา.
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2560). ข้าว สวนผลไม้และสวนผัก: การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจเมืองบางกอก. ใน **ลุ่มเจ้าพระยา รากเหง้าแห่งสยามประเทศ**. วลัยลักษณ์ ทรงศิริ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.
- ศูนย์อาชีพและธุรกิจมติชน. (2563). **ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง**. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2565. เข้าถึงได้จาก https://www.matichonacademy.com/content/food-story/article_37705/attachment/ทองหยิบ-ทองหยอด-ฝอยทอง
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2565). **หมู่บ้านญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 2 กรกฎาคม 2565. เข้าถึงได้จาก <https://go.ayutthaya.go.th/wp-content/uploads/2017/09/ay-l100f.jpg>

**แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา**

ชื่อกลุ่มนักเรียน	1. ชื่อ-สกุล ชั้น ม.2/..... เลขที่ 2. ชื่อ-สกุล ชั้น ม.2/..... เลขที่ 3. ชื่อ-สกุล ชั้น ม.2/..... เลขที่ 4. ชื่อ-สกุล ชั้น ม.2/..... เลขที่ 5. ชื่อ-สกุล ชั้น ม.2/..... เลขที่
--	--

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาจำนวน 5 ชิ้น จากใบความรู้ที่กำหนดให้ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์แต่ละชิ้น แล้วบันทึกข้อมูลลงในใบกิจกรรมตามประเด็นที่กำหนดให้ต่อไปนี้

หลักฐานชิ้นที่ 1 ข้อความและภาพหลักฐานในจดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม

1. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญของหลักฐาน ดังนี้
 - 1.1) ระบุชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตอบ
 - 1.2) ระบุชื่อผู้เขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตอบ
 - 1.3) ระบุช่วงเวลาที่ยื่นหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตอบ
 - 1.4) จำแนกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตอบ
 - 1.5) ระบุวัตถุประสงค์ของการเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตอบ

 - 1.6) หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด
ตอบ

2. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐาน
 - 2.1 ระบุภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ตอบ

หลักฐานชั้นที่ 2 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในหนังสือ

“ลุ่มเจ้าพระยา รากเหง้าแห่งสยามประเทศ” เขียนโดย วลัยลักษณ์ ทรงศิริ

1. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐาน ดังนี้

1.1) ระบุชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.2) ระบุชื่อผู้เขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.3) ระบุช่วงเวลาที่ยืนยันหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.4) จำแนกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.5) ระบุวัตถุประสงค์ของการเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.6) หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

2. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐาน

2.1 ระบุภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

หลักฐานชั้นที่ 3 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในหนังสือ
“ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา” เขียนโดย วรางคณา นิพัทธ์สขกิจ

1. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐาน ดังนี้

1.1) ระบุชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.2) ระบุชื่อผู้เขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.3) ระบุช่วงเวลาที่ยื่นหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.4) จำแนกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.5) ระบุวัตถุประสงค์ของการเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.6) หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

2. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐาน

2.1 ระบุภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

หลักฐานชั้นที่ 4 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในหนังสือ “อยุธยา : Discovering Ayutthaya”
เขียนโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

1. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐาน ดังนี้

1.1) ระบุชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.2) ระบุชื่อผู้เขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.3) ระบุช่วงเวลาเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.4) จำแนกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.5) ระบุวัตถุประสงค์ของการเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

1.6) หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

2. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐาน

2.1 ระบุภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

หลักฐานชิ้นที่ 5 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในหนังสือ “เครื่องทองกรุงศรีอยุธยา”

เขียนโดย กรมศิลปากร

1. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐาน ดังนี้

1.1) ระบุชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

.....

1.2) ระบุชื่อผู้เขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

.....

1.3) ระบุช่วงเวลาที่ยื่นหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

.....

1.4) จำแนกประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

.....

1.5) ระบุวัตถุประสงค์ของการเขียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

.....

1.6) หลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

.....

.....

2. ประเด็นวิเคราะห์สาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐาน

2.1 ระบุภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยาที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ตอบ

.....

แบบประเมินแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำหรับการประเมินแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา โดยให้ครูพิจารณาความถูกต้องและคุณภาพของแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม จากนั้นจึงให้คะแนนในแต่ละประเด็นการประเมินตามเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดังนี้

- 4 คะแนน หมายถึง แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มแสดงถึงองค์ประกอบนั้นในระดับ ดีมาก
3 คะแนน หมายถึง แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มแสดงถึงองค์ประกอบนั้นในระดับ ดี
2 คะแนน หมายถึง แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มแสดงถึงองค์ประกอบนั้นในระดับ พอใช้
1 คะแนน หมายถึง แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มแสดงถึงองค์ประกอบนั้นในระดับ ปรับปรุง

😊 กลุ่มนักเรียนที่ 😊

ประเด็นพิจารณา	ระดับคุณภาพ				คะแนนที่ได้ X ค่าน้ำหนัก (1.5)	หมายเหตุ
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)		
ประเด็นที่ 1 การระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐานทางประวัติศาสตร์						
1.1 การระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาตามที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐานทางประวัติศาสตร์จำนวน 5 ชิ้น						
ประเด็นที่ 2 การวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา						
2.1 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นที่ 1						
2.2 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นที่ 2						
2.3 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นที่ 3						
2.4 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นที่ 4						
2.5 ผลการวิเคราะห์สาระสำคัญเบื้องต้นของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นที่ 5						
รวมคะแนน (30 คะแนน)						

ลงชื่อ

(.....)

**เกณฑ์ประเมินแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มเรื่อง ผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา**

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
1. การระบุ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา ตามที่ปรากฏ ข้อมูลใน หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์	เขียนระบุชื่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตามข้อมูล ที่ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้น	เขียนระบุชื่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตามข้อมูล ที่ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ จำนวน 4 ชิ้น	เขียนระบุชื่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 3 ชิ้น	เขียนระบุชื่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 1 - 2 ชิ้น	1.25	5
2. การวิเคราะห์ สาระสำคัญ เบื้องต้นของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ที่ให้ข้อมูล เกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา	- เขียนผลการ วิเคราะห์สาระสำคัญ เบื้องต้น ของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาตามเกณฑ์ พิจารณาจำนวน 6 รายการ ดังนี้ 1) ระบุชื่อหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ได้ถูกต้อง 2) ระบุชื่อผู้เขียน หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ได้ถูกต้อง 3) ระบุช่วงเวลา ในการเขียนหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์	- เขียนผลการ วิเคราะห์สาระสำคัญ เบื้องต้น ของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาตามเกณฑ์ พิจารณาได้จำนวน 4 - 5 รายการ	- เขียนผลการ วิเคราะห์ สาระสำคัญ เบื้องต้นของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาตามเกณฑ์ พิจารณาได้ จำนวน 3 รายการ	- เขียนผลการ วิเคราะห์ สาระสำคัญ เบื้องต้นของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาตามเกณฑ์ พิจารณาจำนวน 1 - 2 รายการ	1.25	คะแนน เต็ม หลักฐาน ชิ้นละ 5 คะแนน จำนวน หลักฐาน 5 ชิ้น รวมเป็น 25 คะแนน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
	ได้ถูกต้อง 4) ระบุประเภท หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ได้ถูกต้อง 5) ระบุวัตถุประสงค์ การเขียนหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ได้ ถูกต้อง 6) ระบุความ น่าเชื่อถือ ของหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ได้มีเหตุผล					

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

การประเมินใบกิจกรรมแบบรายข้อ (ข้อละ 5 คะแนน)		การประเมินใบกิจกรรมแบบทั้งฉบับ (รวม 30 คะแนน)	
ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
3.78 – 5.00	ดีมาก	24 - 30	ดีมาก
2.52 – 3.77	ดี	16 - 23	ดี
1.26 – 2.51	พอใช้	8 - 15	พอใช้
0 – 1.25	ปรับปรุง	0 - 7	ปรับปรุง

**แบบประเมินผลงานตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยา**

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ใช้สำหรับการประเมินผลงานตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมสมัยอยุธยา โดยให้ครูพิจารณาความถูกต้องและคุณภาพของผลงานจากนั้นจึงให้คะแนนในแต่ละประเด็นการประเมินตามเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดังนี้

- 4 คะแนน หมายถึง ผลงานแสดงถึงองค์ประกอบนั้นในระดับ ดีมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ผลงานแสดงถึงองค์ประกอบนั้นในระดับ ดี
- 2 คะแนน หมายถึง ผลงานแสดงถึงองค์ประกอบนั้นในระดับ พอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง ผลงานแสดงถึงองค์ประกอบนั้นในระดับ ปรับปรุง

☺ กลุ่มนักเรียนที่ ☺

ประเด็นพิจารณา	ระดับคุณภาพ				คะแนนที่ได้ X ค่าน้ำหนัก (1.5)	หมายเหตุ
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)		
1. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัย อยุธยา						
2. การนำเสนอตารางผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมสมัยอยุธยา						
รวมคะแนน						

ลงชื่อ
(.....)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินตารางสรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
1. การวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา	เขียนผลการ วิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาลงในช่อง ตารางได้ถูกต้อง สอดคล้องตามข้อมูล ที่ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้น	เขียนผลการ วิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยา ลงในช่องตาราง ได้ถูกต้องสอดคล้อง ตามข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 4 ชิ้น	เขียนผลการ วิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยา ลงในช่องตาราง ได้ถูกต้องสอดคล้อง ตามข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 3 ชิ้น	เขียนผลการ วิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยา ลงในช่องตาราง ได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 1 - 2 ชิ้น	1.25	5
2. การนำเสนอ ตารางผล การวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรม สมัยอยุธยา	พุดนำเสนอตาราง ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ สร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตามข้อมูล ที่ปรากฏในหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ ทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้น	พุดนำเสนอตาราง ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ สร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้อง ตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 4 ชิ้น	พุดนำเสนอตาราง ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ภูมิ ปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 3 ชิ้น	พุดนำเสนอ ตาราง ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ถูกต้อง สอดคล้องตาม ข้อมูลที่ปรากฏ ในหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ จำนวน 1 - 2 ชิ้น	1.25	5
รวม						10

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
9 - 10	ดีมาก
6 - 8	ดี
3 - 5	พอใช้
0 - 2	ปรับปรุง

แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)

ชื่อ นามสกุล ชั้น ม.2/..... เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ลงในแบบบันทึกการเรียนรู้

1. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา มีคุณค่าต่อสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้ยืมขานักท่องเที่ยวต่างชาติแสดงความรู้สึกชื่นชมว่า ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา เป็นสิ่งมีค่าและงดงาม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
1. การเขียน สะท้อน คุณค่าของ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาที่มี อิทธิพลต่อ พัฒนาการชาติ ไทยในปัจจุบัน	เขียนสะท้อนคุณค่า ของภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่มีอิทธิพลต่อ พัฒนาการชาติไทย ในปัจจุบัน ได้สมเหตุสมผล และมีการยกตัวอย่าง ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่มีคุณค่าต่อ พัฒนาการชาติไทย ในปัจจุบันได้ถูกต้อง และชัดเจน	เขียนสะท้อนคุณค่า ของภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่มีอิทธิพลต่อ พัฒนาการชาติไทย ในปัจจุบัน ได้สมเหตุสมผล และมีการยกตัวอย่าง ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่มีคุณค่าต่อ พัฒนาการชาติไทย ในปัจจุบันได้ถูกต้อง ในบางประเด็น	เขียนสะท้อนคุณค่า ของภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่มีอิทธิพลต่อ พัฒนาการชาติไทยใน ปัจจุบัน ได้สมเหตุสมผล แต่ขาดการยกตัวอย่าง ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่มีคุณค่าต่อ พัฒนาการชาติไทยใน ปัจจุบัน	เขียนสะท้อน คุณค่าของภูมิ ปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาที่มีอิทธิพล ต่อพัฒนาการชาติ ไทยในปัจจุบันได้ ไม่สมเหตุสมผล หรือไม่สอดคล้อง กับประเด็นที่ กำหนด	1.25	5
2. การเขียน สะท้อนความ ภาคภูมิใจของ นักเรียนที่มีต่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยา	เขียนสะท้อน ความรู้สึก ความภาคภูมิใจ ของนักเรียนที่มี ต่อภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ได้สมเหตุสมผล และมีการยกตัวอย่าง ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่รู้สึกภาคภูมิใจ ได้ถูกต้องและชัดเจน	เขียนสะท้อน ความรู้สึก ความภาคภูมิใจ ของนักเรียนที่มี ต่อภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ได้สมเหตุสมผล และมีการยกตัวอย่าง ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่รู้สึกภาคภูมิใจ ได้ถูกต้อง ในบางประเด็น	เขียนสะท้อนความรู้สึก ความภาคภูมิใจ ของนักเรียนที่มี ต่อภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ได้สมเหตุสมผล แต่ขาดการยกตัวอย่าง ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ที่รู้สึกภาคภูมิใจ	เขียนสะท้อน ความรู้สึก ความภาคภูมิใจ ของนักเรียนที่มีต่อ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมสมัย อยุธยาได้ ไม่สมเหตุสมผล หรือไม่สอดคล้อง กับประเด็นที่ กำหนด	1.25	5

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
9 - 10	ดีมาก
6 - 8	ดี
3 - 5	พอใช้
0 - 2	ปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ จากนั้นให้บันทึกผลคะแนนการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 3 หมายถึง สมรรถสำคัญของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ดีเยี่ยม
- 2 หมายถึง สมรรถสำคัญของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ดี
- 1 หมายถึง สมรรถสำคัญของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ พอใช้
- 0 หมายถึง สมรรถสำคัญของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ปรับปรุง

(.....)

เกณฑ์การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

[illegible]

สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน						
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 พุดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเองได้	พุดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องและครอบคลุมสาระสำคัญตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	พุดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องแต่ไม่ครอบคลุมสาระสำคัญตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษาในบางประเด็น	พุดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้แต่ไม่ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษาในบางประเด็น	พุดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้อย่างไม่ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	1	3
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)						
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 3 สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน	ระบุสาระสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องและครอบคลุมประเด็นสำคัญตามที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	ระบุสาระสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ถูกต้องแต่ไม่ครอบคลุมประเด็นสำคัญตามที่ปรากฏข้อมูลในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	ระบุสาระสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ไม่ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษาในบางประเด็น	ระบุสาระสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยาได้ไม่ถูกต้องตามข้อมูลที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	1	3

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	3 (ดีเยี่ยม)	2 (ดี)	1 (พอใช้)	0 (ปรับปรุง)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต						
ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข						
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 ทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่างสร้างสรรค์ สามารถแสดง ความคิดเห็นของ ตนยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ ผู้อื่น	- ทำงาน ร่วมกับเพื่อน ในกลุ่มอย่างตั้งใจ ทุกขั้นตอน - สามารถแสดง ความคิดเห็นของ ตนและยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ เพื่อนอย่างมีเหตุผล	- ทำงาน ร่วมกับเพื่อน ในกลุ่มอย่างตั้งใจ ทุกขั้นตอน - สามารถแสดง ความคิดเห็นของ ตนและยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ เพื่อนอย่างมีเหตุผล ในบางประเด็น	- ทำงาน ร่วมกับเพื่อน ในกลุ่มอย่างตั้งใจ บางขั้นตอน - สามารถแสดงความ คิดเห็นของตนและ ยอมรับฟังความ คิดเห็นของเพื่อน อย่างมีเหตุผลในบาง ประเด็น	ไม่สามารถ ทำงานร่วมกับ เพื่อน ในกลุ่มได้ หรือ แสดงความ คิดเห็นของตน อย่างไม่มี เหตุผล หรือไม่ยอมรับ ฟังความ คิดเห็นของ เพื่อนอย่างมี เหตุผล	1	3
สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี						
ตัวชี้วัดที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม						
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 เลือกและใช้ เทคโนโลยีในการ เรียนรู้อย่าง สร้างสรรค์และ มีคุณธรรม	ใช้สมาร์ทโฟน ทำการสืบค้น ข้อมูลภาพถ่าย ดาวเทียมได้ถูกต้อง ตรงตามพิกัดทาง ภูมิศาสตร์ ที่กำหนดให้	ใช้สมาร์ทโฟน ทำการสืบค้น ข้อมูลภาพถ่าย ดาวเทียมได้ แต่ไม่ถูกต้อง ตรงตามพิกัดทาง ภูมิศาสตร์ ที่กำหนดให้	ใช้สมาร์ทโฟนได้ แต่ไม่สามารถ ทำการสืบค้น ข้อมูลภาพถ่าย ดาวเทียมได้สำเร็จ	ไม่สามารถใช้ สมาร์ทโฟน ทำการสืบค้น ข้อมูลภาพถ่าย ดาวเทียมได้	1	3
รวม						12

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
10 - 12	ดีมาก
7 - 9	ดี
4 - 6	พอใช้
0 - 3	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ จากนั้นให้บันทึกผลคะแนนการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 3 หมายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ดีเยี่ยม
- 2 หมายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ดี
- 1 หมายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ผ่าน
- 0 หมายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับ ไม่ผ่าน

ลงชื่อ

(.....)

[illegible]

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	3 (ดีเยี่ยม)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)	น้ำหนัก	คะแนน

1. มีวินัย	นักเรียนสามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบของเกณฑ์ดังนี้ 1) ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ หรือระเบียบของห้องเรียน 2) เข้าห้องเรียนตรงต่อเวลาที่กำหนด 3) ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงต่อเวลาที่กำหนด	นักเรียนสามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบของเกณฑ์ 2 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนสามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบของเกณฑ์ 1 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบของเกณฑ์ที่กำหนด	1	3
2. ใฝ่เรียนรู้	นักเรียนสามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบของเกณฑ์ดังนี้ 1) สนใจศึกษาหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ 2) บันทึกผลการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ 3) มีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์	นักเรียนสามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบของเกณฑ์ 2 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนสามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบของเกณฑ์ 1 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามองค์ประกอบของเกณฑ์ที่กำหนด	1	3

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ					
	3 (ดีเยี่ยม)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน
3. มุ่งมั่น ในการทำงาน	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติตาม องค์ประกอบของ เกณฑ์ดังนี้ 1) ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ 2) รับผิดชอบ ในการทำงานที่ได้รับ มอบหมายจน ประสบความสำเร็จ 3) ปรับปรุงและ พัฒนาข้อบกพร่อง ในผลงานให้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติตาม องค์ประกอบ ของเกณฑ์ 2 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติตาม องค์ประกอบ ของเกณฑ์ 1 ใน 3 ประเด็น	นักเรียนไม่สามารถ ปฏิบัติตาม องค์ประกอบของ เกณฑ์ที่กำหนด	1	3
คะแนนรวม						9

เกณฑ์การประเมิน : ผ่านเกณฑ์การประเมินคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระดับคะแนน	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
8 - 9	ดีเยี่ยม
6 - 7	ดี
4 - 5	ผ่าน
0 - 3	ไม่ผ่าน